

Τμήμα Οικονομικής Επιστήμης, Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών

9. Εξωτερικές Οικονομίες Κλίμακας και Διεθνής Καταμερισμός της Παραγωγής

1373 Διεθνής Οικονομική

Καθ. Γιώργος Αλογοσκούφης

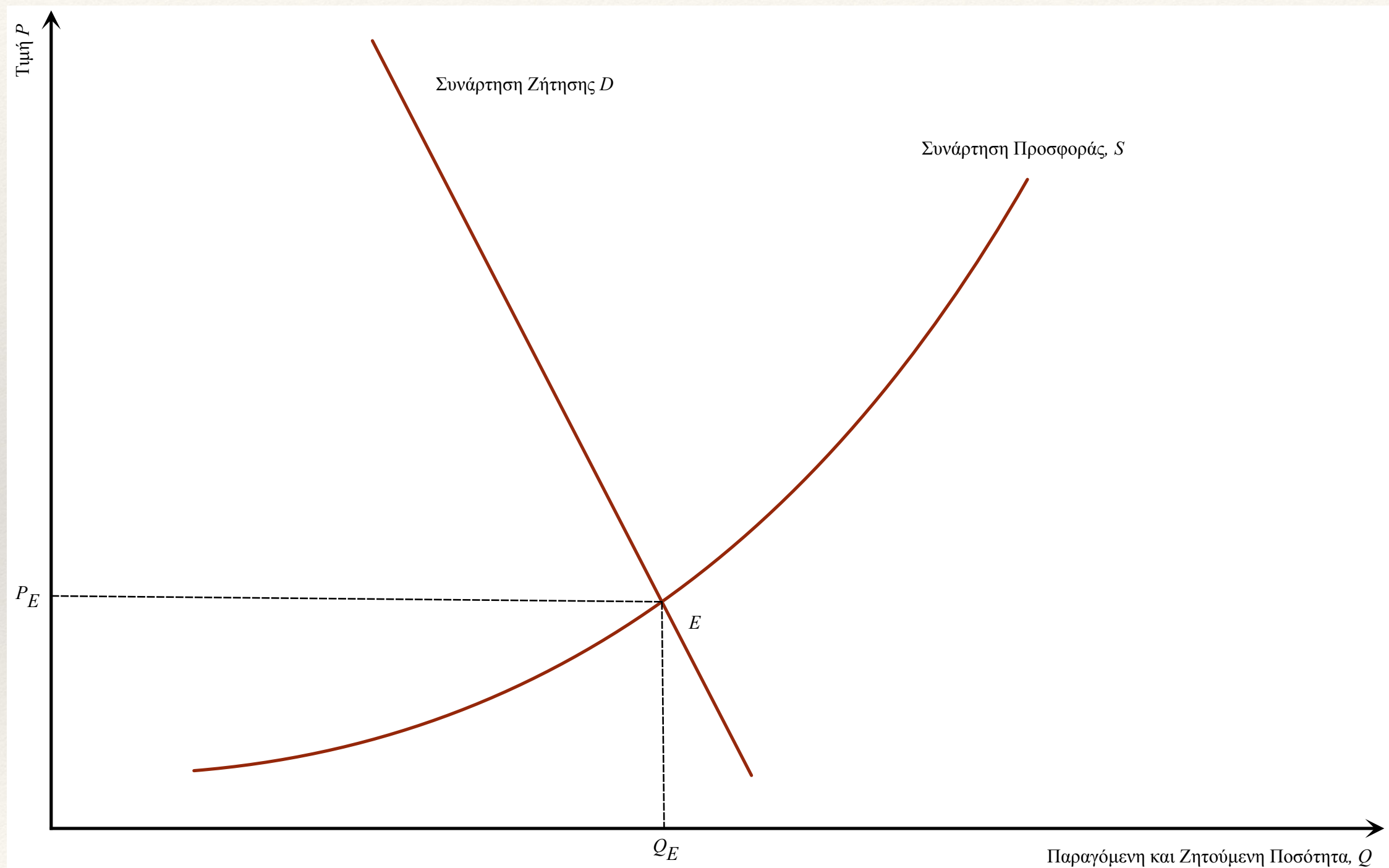
Αύξουσες Οικονομίες Κλίμακας

Αύξουσες οικονομίες κλίμακας, ή απλώς οικονομίες κλίμακας, υπάρχουν όταν η παραγωγή καθίσταται πιο αποτελεσματική καθώς αυξάνεται η κλίμακα παραγωγής (δηλαδή ο όγκος του παραγομένου προϊόντος).

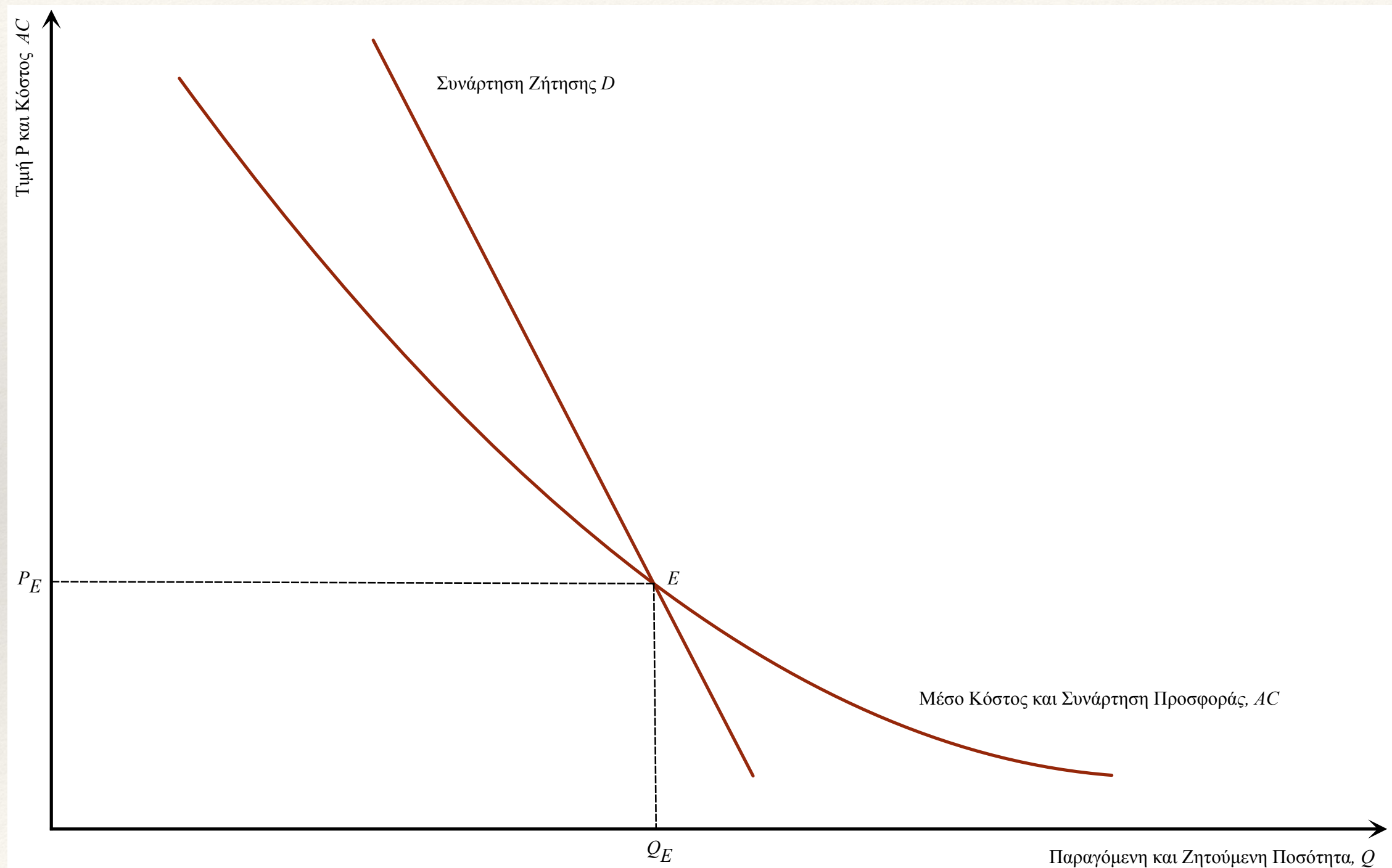
Με αύξουσες οικονομίες κλίμακας, ο αναλογική αύξηση των ποσοτήτων των συντελεστών παραγωγής κατά ένα ποσοστό οδηγεί σε αύξηση του παραγομένου προϊόντος κατά μεγαλύτερο ποσοστό.

Εναλλακτικά, με αύξουσες οικονομίες κλίμακας το κατά μονάδα κόστος παραγωγής μειώνεται όσο αυξάνεται η κλίμακα της παραγωγής.

Φθίνουσες Οικονομίες Κλίμακας και Ισορροπία της Αγοράς

Αύξουσες Οικονομίες Κλίμακας και Ισορροπία της Αγοράς

Τύποι Οικονομιών Κλίμακας

Εξωτερικές Οικονομίες Κλίμακας παρουσιάζονται όταν το κατά μονάδα κόστος παραγωγής εξαρτάται αρνητικά από το μέγεθος του κλάδου και όχι το μέγεθος της επιχείρησης.

Εσωτερικές Οικονομίες Κλίμακας παρουσιάζονται όταν το κατά μονάδα κόστος παραγωγής εξαρτάται αρνητικά από το μέγεθος της επιχείρησης και όχι του κλάδου.

Οι εξωτερικές οικονομίες κλίμακας είναι συμβατές με ανταγωνιστικούς κλάδους, στους οποίους το μέσο και οριακό κόστος της κάθε επιχείρησης αυξάνεται καθώς η επιχείρηση αυξάνει την κλίμακα παραγωγής. Αυτό περιορίζει την κλίμακα παραγωγής της κάθε επιχείρησης και έτσι διατηρείται ο ανταγωνισμός μεταξύ μικρών επιχειρήσεων.

Οι εσωτερικές οικονομίες κλίμακας οδηγούν αναπόφευκτα σε ατελή ανταγωνισμό (μονοπώλια ή ολιγοπώλια) γιατί το μέσο και οριακό κόστος της κάθε επιχείρησης φθίνει καθώς η επιχείρηση αυξάνει την κλίμακα παραγωγής. Κατά συνέπεια θα τείνουν να επικρατήσουν στην αγορά λίγες ολιγοπωλιακές επιχειρήσεις (ολιγοπώλιο) ή ακόμη και μία μονοπωλιακή επιχείρηση (μονοπώλιο).

Πηγές Εξωτερικών Οικονομιών Κλίμακας

Εξωτερικές οικονομίες κλίμακας δημιουργούνται όταν πολλές μικρές επιχειρήσεις είναι γεωγραφικά συγκεντρωμένες σε μία περιοχή ή χώρα. Το γιατί συμβαίνει αυτό είναι ένα ερώτημα που πρώτος έθεσε και απάντησε ο Alfred Marshall.

Ο Marshall παρατήρησε ότι πολλοί βιομηχανικοί κλάδοι είναι γεωγραφικά συγκεντρωμένοι σε συγκεκριμένες περιοχές. Στην εποχή του, για παράδειγμα, ο κλάδος παραγωγής μαχαιροπήρουνων ήταν συγκεντρωμένος στο Sheffield και ο κλάδος παραγωγής μάλλινων καλτσών ήταν συγκεντρωμένος στο Northampton

Οι λόγοι που επικαλέστηκε για να εξηγήσει αυτό το φαινόμενο της συγκέντρωσης ήταν τρεις:

1. Το εργατικό δυναμικό της περιοχής (ή χώρας) εξειδικεύεται στις διαδικασίες παραγωγής του συγκεκριμένου κλάδου γίνεται πιο αποτελεσματικό στην παραγωγή, λόγω της συσσώρευσης εμπειρίας και γνώσης, και αυτό μειώνει το κόστος παραγωγής.
2. Δημιουργούνται εξειδικευμένοι προμηθευτές πρώτων υλών και εξαρτημάτων που λόγω εξειδίκευσης παράγουν πιο αποτελεσματικά και προμηθεύουν όλες τις επιχειρήσεις του κλάδου με χαμηλό κόστος
3. Διευκολύνεται η μεταφορά και διάχυση τεχνογνωσίας η οποία βελτιώνει τις διαδικασίες της παραγωγής και μειώνει το κόστος, λόγω της εγγύτητας μεταξύ των επιχειρήσεων, των διαπροσωπικών σχέσεων των εργαζομένων και της άτυπης ανταλλαγής πληροφοριών.

Και οι τρεις αυτοί παράγοντες δημιουργούν εξωτερικές οικονομίες. Όσο μεγαλύτερη είναι η κλίμακα παραγωγής του κλάδου, τόσο μικρότερο είναι το μέσο και οριακό κόστος παραγωγής για κάθε επιχείρηση.

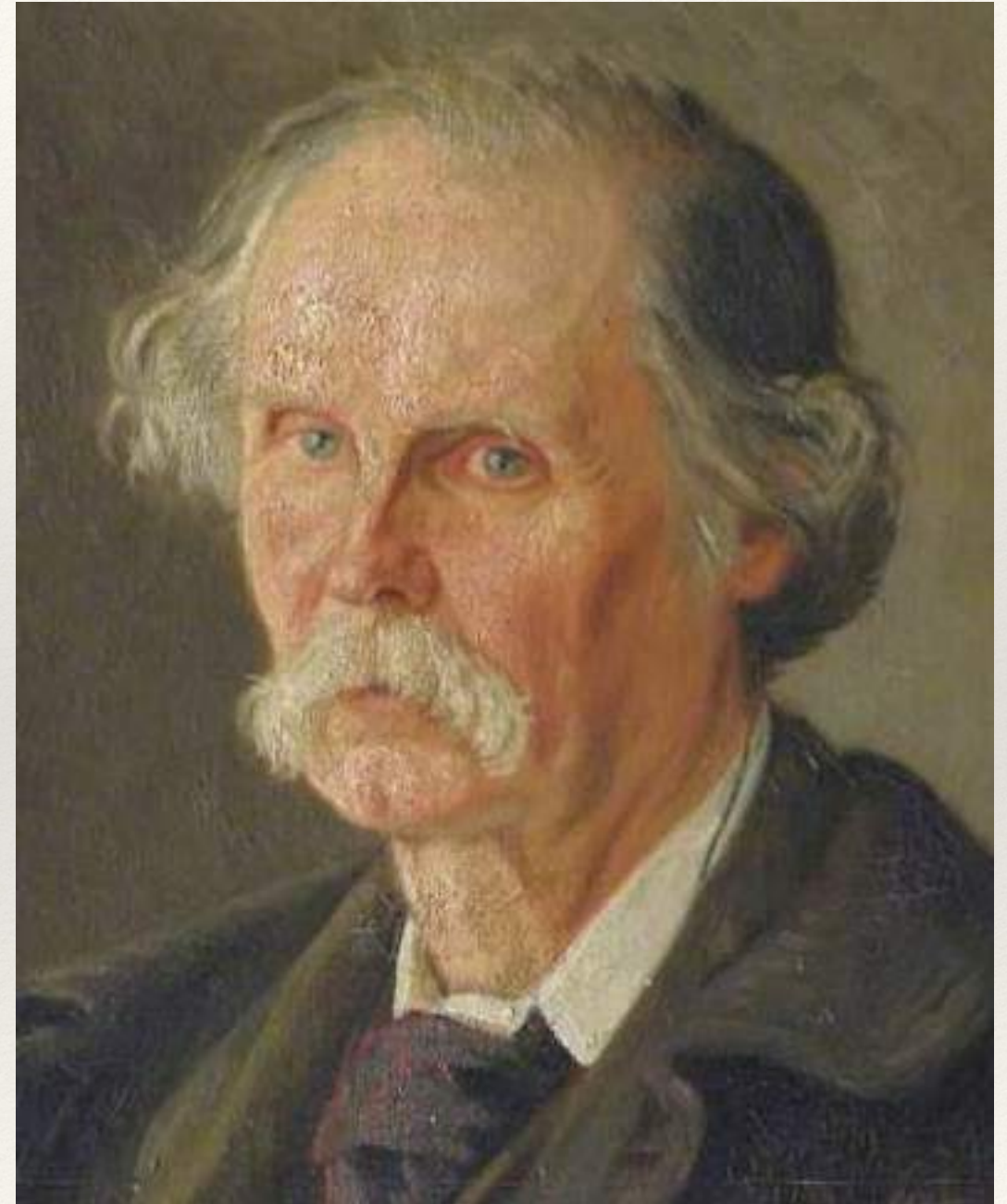
Alfred Marshall (1842-1924)

Ο Alfred Marshall ήταν ένας από τους πιο σημαντικούς οικονομολόγους όλων των εποχών. Το 1885 έγινε Καθηγητής Πολιτικής Οικονομίας στο Πανεπιστήμιο του Cambridge, όπου παρέμεινε μέχρι την αποχώρησή του το 1908.

Το βιβλίο του, *Αρχές της Οικονομικής* (Principles of Economics, 1890), ήταν το κυρίαρχο οικονομικό εγχειρίδιο στην Αγγλία και τις ΗΠΑ για πολλά χρόνια. Ήταν το πρώτο εγχειρίδιο που βασίστηκε στις ιδέες της προσφοράς και της ζήτησης και την οριακή χρησιμότητα και το οριοκό κόστος παραγωγής, τα οποία συνέθεσε σε ένα συνεκτικό σύνολο αρχών.

Ο Marshall θεωρείται ένας από τους πρωτοπόρους της νεοκλασικής οικονομικής. Αν και οδήγησε την οικονομική ανάλυση σε ένα πιο αυστηρό και συνεπές μαθηματικό επίπεδο, δεν ήθελε τα μαθηματικά να επισκιάσουν τα οικονομικά και έτσι να αποξενώσουν τους μη ειδικούς.

Είναι χαρακτηριστικός ο ορισμός του για την οικονομική επιστήμη, ότι, “Η πολιτική οικονομία ή οικονομική είναι η μελέτη της ανθρωπότητας στη συνήθη δραστηριότητα της ζωής. Εξετάζει το τμήμα της ατομικής και κοινωνικής δράσης που συνδέεται στενότερα με την επίτευξη και τη χρήση των υλικών απαιτήσεων της ευημερίας.”

Γεωγραφικά Συγκεντρωμένοι Παραγωγικοί Κλάδοι λόγω Εξωτερικών Οικονομιών

Η αυτοκινητοβιομηχανία στο Detroit

Η Silicon Valley στην California

Η συγκέντρωση τραπεζικών, χρηματοπιστωτικών και επενδυτικών επιχειρήσεων στη Νέα Υόρκη, το Λονδίνο, τη Φρανκφούρτη και το Χονγκ Κονγκ.

Η βιομηχανία του θεάματος στο Hollywood

Η μουσική βιομηχανία στο Λονδίνο, τη Νέα Υόρκη και το Los Angeles

Η συγκέντρωση της βιομηχανίας ρολογιών στην Ελβετία.

Η συγκέντρωση της παραγωγής ενδυμάτων, τηλεοράσεων και smartphones στα παράλια της Κίνας

Η ναυπηγική βιομηχανία στην Κορέα και την Κίνα

Η παραγωγή ρούχων υψηλής ποιότητας στο Παρίσι και το Μιλάνο

Η παραγωγή πούρων υψηλής ποιότητας στην Κούβα

Η παραγωγή κόκκινων κρασιών υψηλής ποιότητας στο Bordeaux της Γαλλίας και την Nappa Valley της Καλιφόρνιας

Η παραγωγή αφρώδους κρασιού υψηλής ποιότητας στην Champagne της Γαλλίας

Η παραγωγή ουίσκι υψηλής ποιότητας στα Highlands, το Speyside και το Islay της Σκωτίας

Η παραγωγή σκληρών τυριών και αλλαντικών υψηλής ποιότητας στην Parma της Ιταλίας

Γεωγραφικά Συγκεντρωμένοι Παραγωγικοί Κλάδοι λόγω Εξωτερικών Οικονομιών στην Ελλάδα

Ο χρηματοπιστωτικός κλάδος στην Αθήνα

Μεγάλο μέρος της ελληνικής βιομηχανίας στα Οινόφυτα, τον Βόλο, το Κιλκίς και την Ξάνθη

Η παραγωγή ελαιολάδου υψηλής ποιότητας στη Λακωνία και τη Μεσσηνία

Η παραγωγή κόκκινου κρασιού υψηλής ποιότητας στη Νάουσα, τη Φλώρινα, τη Δράμα και τη Νεμέα

Η παραγωγή αυγοτάραχου υψηλής ποιότητας στο Μεσολόγγι

Η παραγωγή κρόκου υψηλής ποιότητας στην Κοζάνη

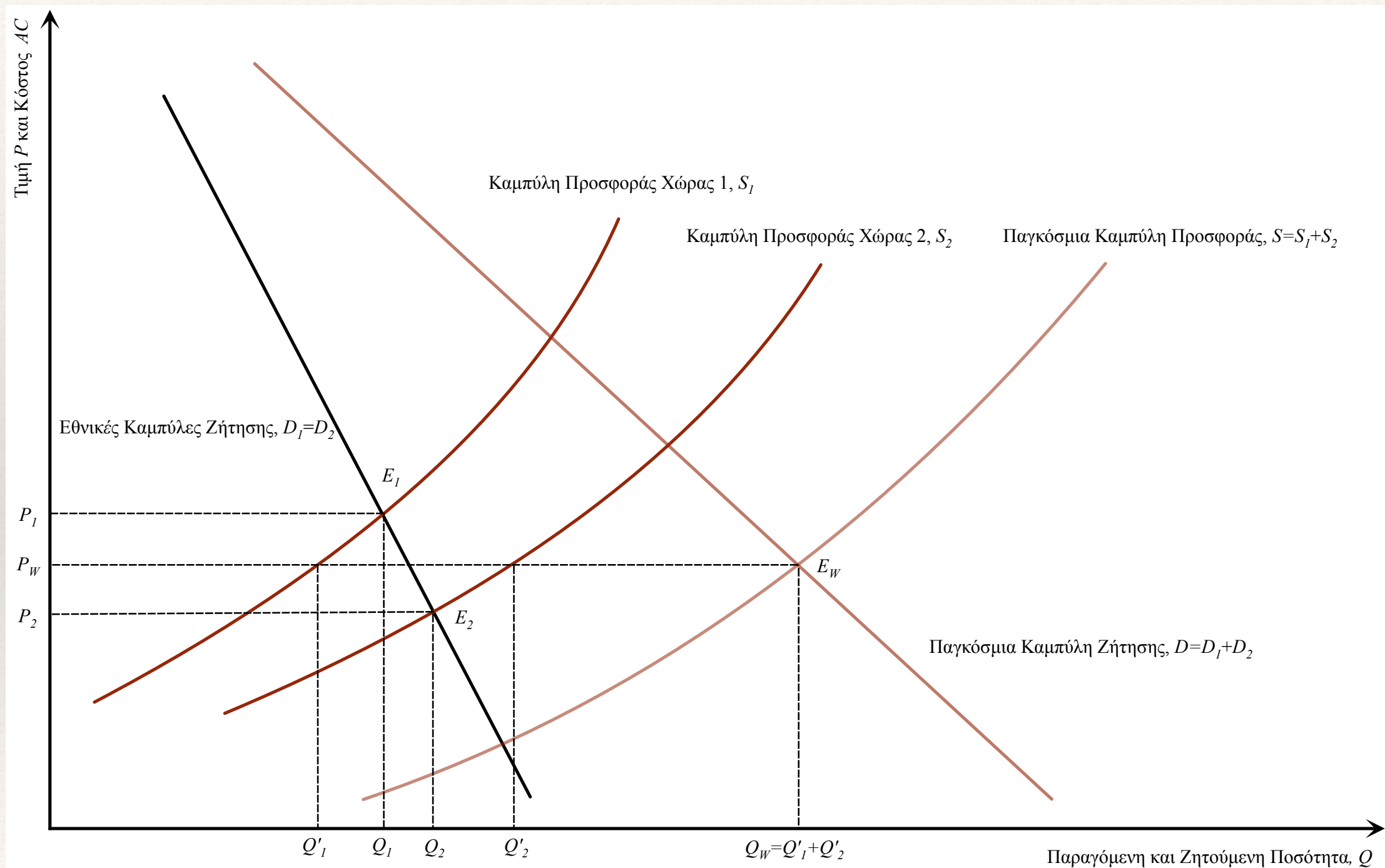
Διεθνές και Διαπεριφερειακό Εμπόριο και Οικονομική Γεωγραφία

Οι εξωτερικές οικονομίες παίζουν σημαντικό ρόλο στον προσδιορισμό της δομής του διεθνούς εμπορίου, αλλά παίζουν ακόμη πιο σημαντικό ρόλο στον προσδιορισμό της δομής του διαπεριφερειακού εμπορίου εντός των διαφόρων χωρών, στην ανάπτυξη των αστικών κέντρων και γενικά στη συγκέντρωση της οικονομικής δραστηριότητας.

Οι εξωτερικές οικονομίες προσδιορίζουν σε μεγάλο βαθμό την εξειδίκευση και το εμπόριο καθώς και της χωροθέτησης της οικονομικής δραστηριότητας. Η ανάπτυξη των διαφόρων κλάδων σε συγκεκριμένες χώρες και γεωγραφικές περιοχές είναι σε μεγάλο βαθμό αποτέλεσμα ιστορικών συγκυριών οι οποίες με την πάροδο του χρόνου δημιούργησαν εξωτερικές οικονομίες.

Κάτι τέτοιο δεν μπορεί να εξηγηθεί πλήρως με τα παραδοσιακά υποδείγματα για το διεθνές εμπόριο που προβλέπουν σχετική εξειδίκευση στη βάση θεωριών για το συγκριτικό πλεονέκτημα.

Επιπτώσεις της Απελευθέρωσης του Διεθνούς Εμπορίου με Φθίνουσες Αποδόσεις Κλίμακας

Φθίνουσες Αποδόσεις και Σχετική Εξειδίκευση

Σε κλάδους που χαρακτηρίζονται από φθίνουσες αποδόσεις κλίμακας, η εξειδίκευση που προκύπτει από το ελεύθερο διεθνές εμπόριο είναι σχετική.

Η απελευθέρωση του διεθνούς εμπορίου προκαλεί σχετική συρρίκνωση της παραγωγής στους κλάδους όπου υπάρχει συγκριτικό μειονέκτημα και σχετική επέκταση της παραγωγής στους κλάδους όπου υπάρχει συγκριτικό πλεονέκτημα.

Ο λόγος είναι ότι με την απελευθέρωση του διεθνούς εμπορίου, η διεθνής ζήτηση προσανατολίζεται προς τις χώρες που χαρακτηρίζονται από χαμηλές τιμές. Καθώς αυτές αυξάνουν την παραγωγή τους το κόστος παραγωγής τους αυξάνεται και κατά συνέπεια αυξάνονται και οι τιμές τους. Αυτό λειτουργεί αρνητικά στην επέκταση της ζήτησης για τα προϊόντα τους. Ωστόσο, η αύξηση της τιμής λειτουργεί ως κίνητρο για την αύξηση της παραγωγής στους σχετικούς κλάδους

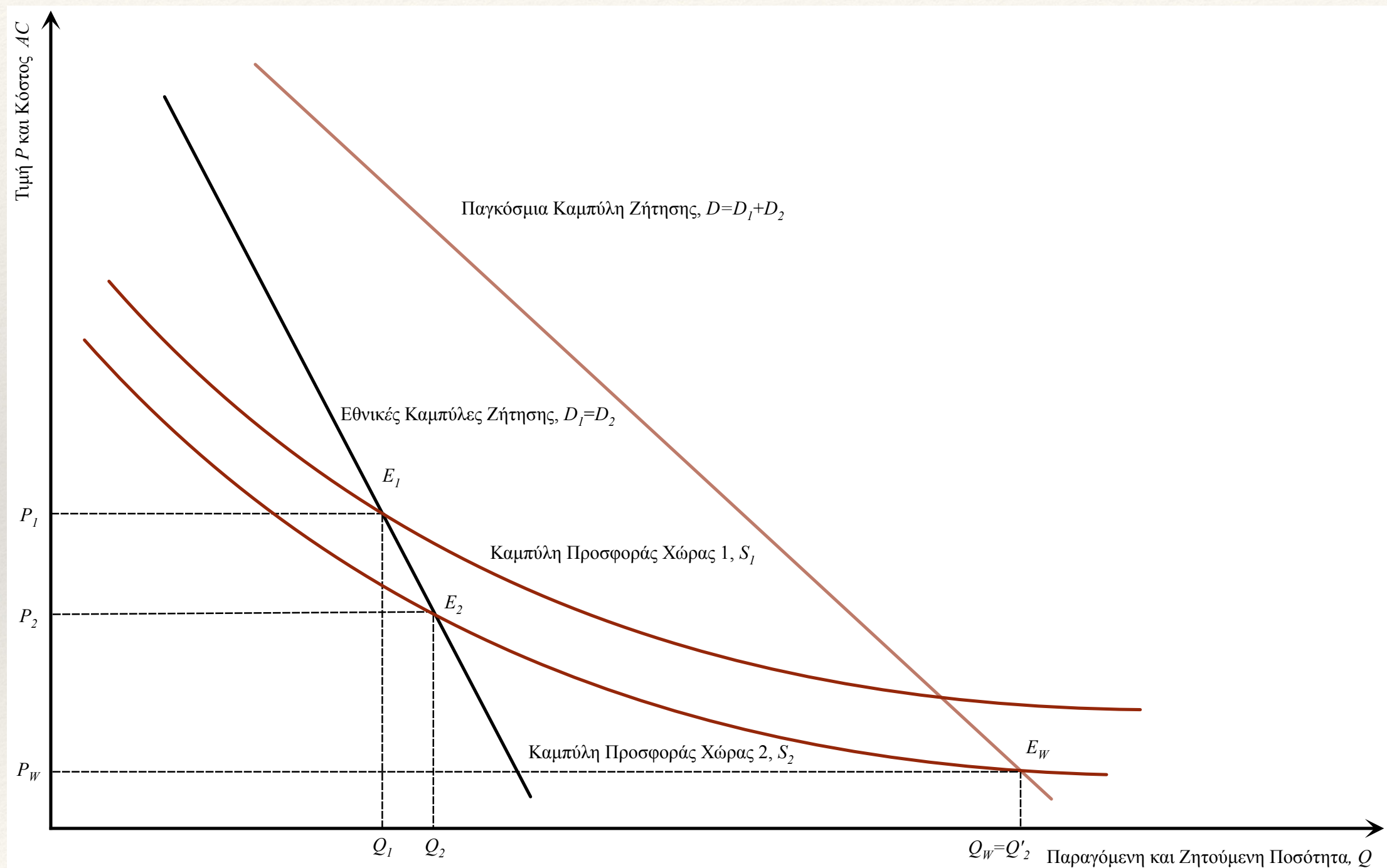
Από την άλλη, οι χώρες που χαρακτηρίζονται από υψηλές τιμές την εποχή της απελευθέρωσης του διεθνούς εμπορίου αναγκάζονται να μειώσουν την παραγωγή τους λόγω μεταστροφής της ζήτησης προς τις χώρες που έχουν χαμηλές τιμές. Αυτό οδηγεί σε μείωση του κόστους και των τιμών τους, η οποία περιορίζει την μείωση της ζήτησης για τα προϊόντα τους.

Στην παγκόσμια ισορροπία, οι τιμές ανεβαίνουν για τις χώρες σχετικά χαμηλού κόστους και μειώνονται για τις χώρες σχετικά υψηλού κόστους. Το ίδιο συμβαίνει και με την παραγωγή. Η παραγωγή αυξάνεται για τις χώρες σχετικά χαμηλού κόστους και μειώνεται για τις χώρες σχετικά υψηλού κόστους.

Οι διάφορες χώρες, είναι καθαροί εξαγωγείς στους κλάδους στους οποίους έχουν συγκριτικό πλεονέκτημα και καθαροί εισαγωγείς στους κλάδους στους οποίους έχουν συγκριτικό μειονέκτημα.

Ωστόσο, δυνητικά, όλες οι χώρες, άλλες περισσότερο άλλες λιγότερο, παράγουν στους περισσότερους κλάδους που χαρακτηρίζονται από φθίνουσες αποδόσεις κλίμακας, καθώς η μικρή κλίμακα παραγωγής συνεπάγεται και χαμηλό οριακό και μέσο κόστος παραγωγής.

Επιπτώσεις της Απελευθέρωσης του Διεθνούς Εμπορίου με Εξωτερικές Οικονομίες Κλίμακας

Εξωτερικές Οικονομίες και Απόλυτη Εξειδίκευση

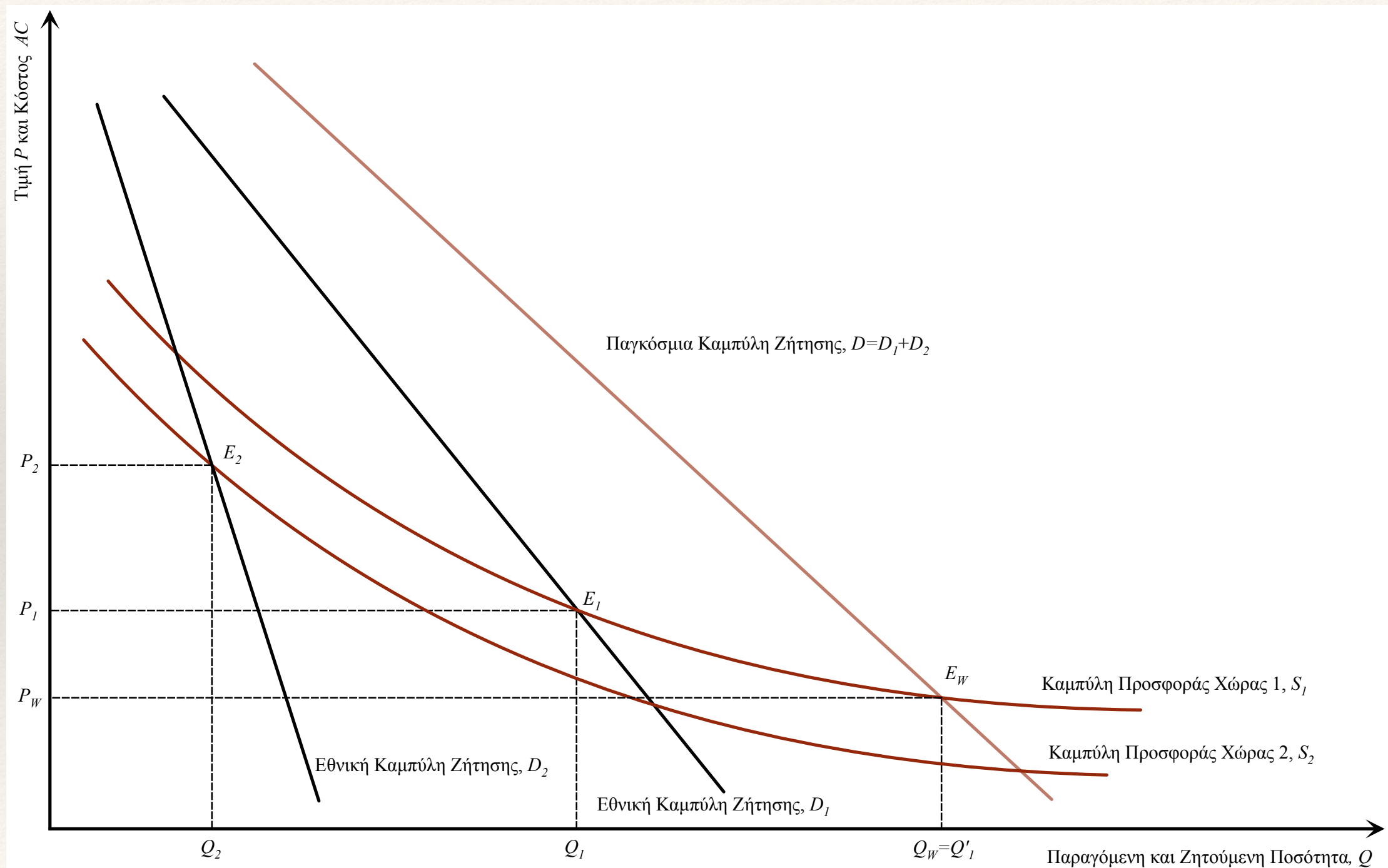
Σε κλάδους που χαρακτηρίζονται από αύξουσες αποδόσεις κλίμακας λόγω εξωτερικών οικονομιών, η εξειδίκευση που προκύπτει από το ελεύθερο διεθνές εμπόριο είναι απόλυτη. Οι χώρες με υψηλό κόστος και τιμές την εποχή της απελευθέρωσης οδηγούνται σε απόλυτη συρρίκνωση της παραγωγής τους στο συγκεκριμένο κλάδο, και η διεθνής παραγωγή μετακινείται στις χώρες που έχουν χαμηλές τιμές την εποχή της απελευθέρωσης του διεθνούς εμπορίου.

Ο λόγος είναι ότι με την απελευθέρωση του διεθνούς εμπορίου, η διεθνής ζήτηση προσανατολίζεται προς τις χώρες που χαρακτηρίζονται από χαμηλές τιμές. Καθώς αυτές αυξάνουν την παραγωγή τους το κόστος παραγωγής μειώνεται και κατά συνέπεια μειώνονται και οι τιμές τους. Αυτό προκαλεί ακόμη μεγαλύτερη επέκταση της ζήτησης για τα προϊόντα τους, η οποία οδηγεί σε περαιτέρω πτώση του κόστους και των τιμών τους, έως ότου οι τιμές εξισορροπηθούν στο επίπεδο όπου το σύνολο της παραγωγής τους ισούται με την παγκόσμια ζήτηση.

Από την άλλη, οι χώρες που χαρακτηρίζονται από υψηλές τιμές την εποχή της απελευθέρωσης του διεθνούς εμπορίου αναγκάζονται να μειώσουν την παραγωγή τους λόγω μεταστροφής της ζήτησης προς τις χώρες που έχουν χαμηλές τιμές. Αυτό οδηγεί σε αύξηση του κόστους και των τιμών τους, περαιτέρω συρρίκνωση της ζήτησης για τα προϊόντα τους, περαιτέρω συρρίκνωση της παραγωγής τους και τελικά σε απόλυτη συρρίκνωση του παραγωγικού αυτού κλάδου.

Αξίζει να σημειωθεί ότι αυτό δεν σημαίνει ότι η παραγωγή συγκεντρώνεται στις χώρες που μπορούν να παράγουν στην κλίμακα αυτή με το χαμηλότερο δυνατό κόστος. Η παραγωγή συγκεντρώνεται στις χώρες που έχουν πλεονέκτημα τιμής την εποχή της απελευθέρωσης του διεθνούς εμπορίου, ανεξάρτητα από το αν το κόστος παραγωγής τους είναι δυνητικά το χαμηλότερο σε σχέση με άλλες χώρες. Μπορεί μια χώρα να έχει σχετικά χαμηλές τιμές την εποχή της απελευθέρωσης του διεθνούς εμπορίου λόγω υψηλής εσωτερικής ζήτησης για τα προϊόντα του κλάδου, παρά το ότι για τη συγκεκριμένη κλίμακα παραγωγής έχει υψηλότερο κόστος από μία άλλη χώρα. Ακόμη και σε αυτή την περίπτωση, λόγω της μείωσης του κόστους παραγωγής που προκαλείται από την αύξηση της κλίμακας παραγωγής, η απελευθέρωση του διεθνούς εμπορίου οδηγεί το σύνολο της διεθνούς παραγωγής να συγκεντρωθεί στην χώρα αυτή σχετικά υψηλότερου κόστους.

Η Σημασία των Αρχικών Συνθηκών για το Διεθνή Καταμερισμό της Παραγωγής

Η Σημασία των Αρχικών Συνθηκών για το Διεθνή Καταμερισμό της Παραγωγής όταν Υπάρχουν Εξωτερικές Οικονομίες Κλίμακας

Η συγκέντρωση της παραγωγής σε συγκεκριμένες χώρες όταν υπάρχουν εξωτερικές οικονομίες κλίμακας δεν σημαίνει ότι η παραγωγή συγκεντρώνεται στις χώρες που μπορούν να παράγουν στην κλίμακα αυτή με το χαμηλότερο δυνατό μοναδιαίο κόστος.

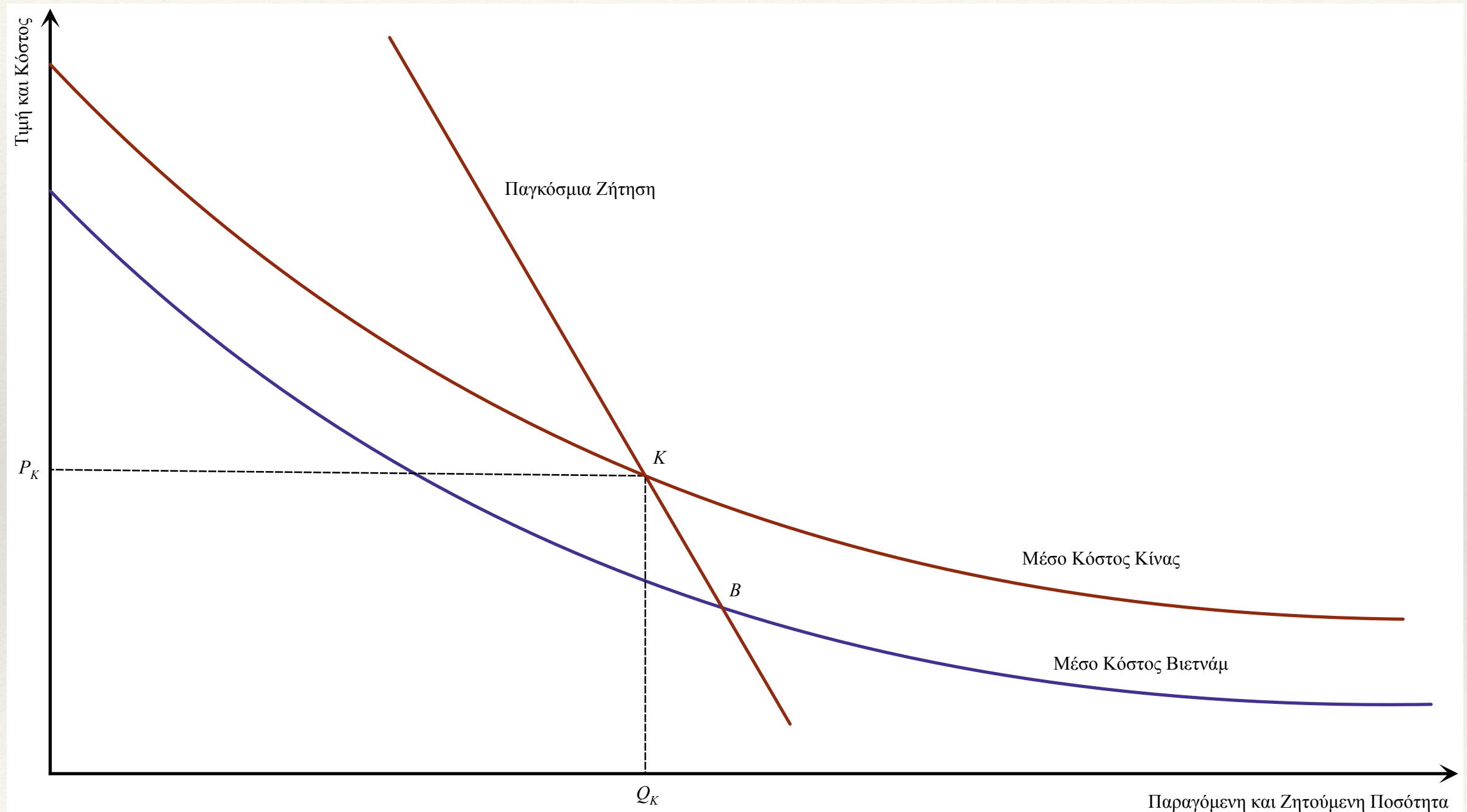
Η παραγωγή συγκεντρώνεται στις χώρες που έχουν πλεονέκτημα τιμής την εποχή της απελευθέρωσης του διεθνούς εμπορίου, ανεξάρτητα από το αν το μοναδιαίο κόστος παραγωγής τους είναι δυνητικά το χαμηλότερο σε σχέση με άλλες χώρες.

Μπορεί μια χώρα να έχει σχετικά χαμηλές τιμές σε ένα κλάδο την εποχή της απελευθέρωσης του διεθνούς εμπορίου, λόγω υψηλής εσωτερικής ζήτησης για τα προϊόντα του κλάδου, παρά το ότι για τη συγκεκριμένη κλίμακα παραγωγής έχει υψηλότερο κόστος από μία άλλη χώρα.

Ακόμη και σε αυτή την περίπτωση όμως, λόγω της μείωσης του κόστους παραγωγής που προκαλείται από την αύξηση της κλίμακας παραγωγής, η απελευθέρωση του διεθνούς εμπορίου οδηγεί το σύνολο της διεθνούς παραγωγής να συγκεντρωθεί στην χώρα αυτή του σχετικά υψηλότερου κόστους, καθώς η μεταστροφή προς τα προϊόντα της λόγω των χαμηλότερων τιμών τους, οδηγεί σε αύξηση της κλίμακας παραγωγής της και συνακόλουθη μείωση του κόστους παραγωγής και των τιμών της σε σχέση με άλλες χώρες. Έτσι, ενώ μία άλλη χώρα μπορεί να έχει δυνητικά χαμηλότερο κόστος σε σχέση με αυτήν, δεν μπορεί να παράγει στην κλίμακα παραγωγής που θα εξασφάλιζε αυτό το χαμηλότερο κόστος. Αν αρχίσει να παράγει σε μικρή κλίμακα παραγωγής, το κόστος της θα είναι ασύμφορο και έτσι δεν θα μπορέσει να συνεχίσει να παράγει, πόσο μάλλον να αυξήσει την κλίμακα της παραγωγής της.

Αυτό δίνει ένα σημαντικό πλεονέκτημα στις χώρες και τις περιοχές που παράγουν σε μεγάλη κλίμακα.

Η Σημασία του Εγκαθιδρυμένου Πλεονεκτήματος Το Παράδειγμα της Κίνας και του Βιετνάμ

Η Qiaotou και η Παγκόσμια Παραγωγή Κουμπιών

Η χωροθέτηση των διαφόρων κλάδων είναι σε μεγάλο βαθμό αποτέλεσμα ιστορικών συγκυριών, τα οποία με το χρόνο δημιούργησαν συσσωρευμένες εξωτερικές οικονομίες.

Αυτό εξηγεί την κυριαρχία του Hollywood, της Silicon Valley, της Νέας Υόρκης, του Λονδίνου και του Hong Kong ως χρηματοπιστωτικά κέντρα, του Bordeaux και της Nappa Valley ως κέντρα παραγωγής κρασιού, και των παραλίων της Κίνας ως κέντρα παραγωγής ρούχων, συναρμολόγησης τηλεοράσεων και smartphones, κ.λπ.

Οι εξωτερικές οικονομίες έπαιξαν τεράστιο ρόλο στην ανάπτυξη της κινεζικής οικονομίας μετά τις μεταρρυθμίσεις του Deng Xiao Ping.

Τα παραδείγματα κλάδων που αναπτύχθηκαν εκθετικά είναι αμέτρητα. Για παράδειγμα, το 1980, τρία αδέλφια στην πόλι Qiaotou, κοντά στα παράλια, ξεκίνησαν μια επιχείρηση μαζεύοντας κουμπιά από το δρόμο. Είκοσι πέντε χρόνια μετά, αυτή η απομακρυσμένη πόλη της Κίνας παρήγαγε σχεδόν κάθε κουμπί και φερμουάρ στα ρούχα που φοράμε.

Πολύ κοντά, μία άλλη πόλη έχει γίνει το παγκόσμιο κέντρο παραγωγής οδοντοβουρτσών, ενώ μία τρίτη είναι η παγκόσμια πρωτεύουσα παραγωγής καλτσών.

Ο λόγος της μεγάλης τους ανάπτυξης είναι οι εξωτερικές οικονομίες κλίμακας.

Paul Krugman (1953-)

Ο Paul Robin Krugman είναι Αμερικανός οικονομολόγος, ο οποίος είναι Καθηγητής Οικονομικών στο Μεταπτυχιακό Κέντρο του Πανεπιστημίου της Πόλης της Νέας Υόρκης, πρώην Καθηγητής Οικονομικών στο MIT και το Princeton και αρθρογράφος για τους New York Times.

Το 2008, απονεμήθηκε στον Krugman το Βραβείο Νόμπελ για τις Οικονομικές Επιστήμες για τις συνεισφορές του στη Νέα Θεωρία του Διεθνούς Εμπορίου και τη Νέα Οικονομική Γεωγραφία.

Η επιτροπή βραβείων ανέφερε τη συμβολή του Krugman στην εξήγηση των προτύπων του διεθνούς εμπορίου και τη γεωγραφική κατανομή της οικονομικής δραστηριότητας, με βάση τις επιπτώσεις των εξωτερικών και εσωτερικών οικονομιών κλίμακας.

Η Χωροθέτηση της Οικονομικής Δραστηριότητας στην Ευρώπη

Μια Νυκτερινή Δορυφορική Εικόνα

Μερικά γεγονότα σχετικά με τον τρόπο της οικονομικής δραστηριότητας στην Ευρώπη

Η οικονομική δραστηριότητα στην Ευρώπη είναι πολύ γεωγραφικά συγκεντρωμένη τόσο σε εθνικό όσο και σε υπερεθνικό επίπεδο.

Οι άνθρωποι που βρίσκονται στον πυρήνα απολαμβάνουν υψηλότερα εισοδήματα και χαμηλότερα ποσοστά ανεργίας.

Ενώ η εισοδηματική ανισότητα μεταξύ των εθνών έχει μειωθεί σταθερά με την οικονομική ολοκλήρωση, η γεωγραφική κατανομή της οικονομικής δραστηριότητας στα κράτη-μέλη της ΕΕ έχει γίνει πιο συγκεντρωμένη, όπως μετράται για παράδειγμα από το κατά κεφαλήν εισόδημα.

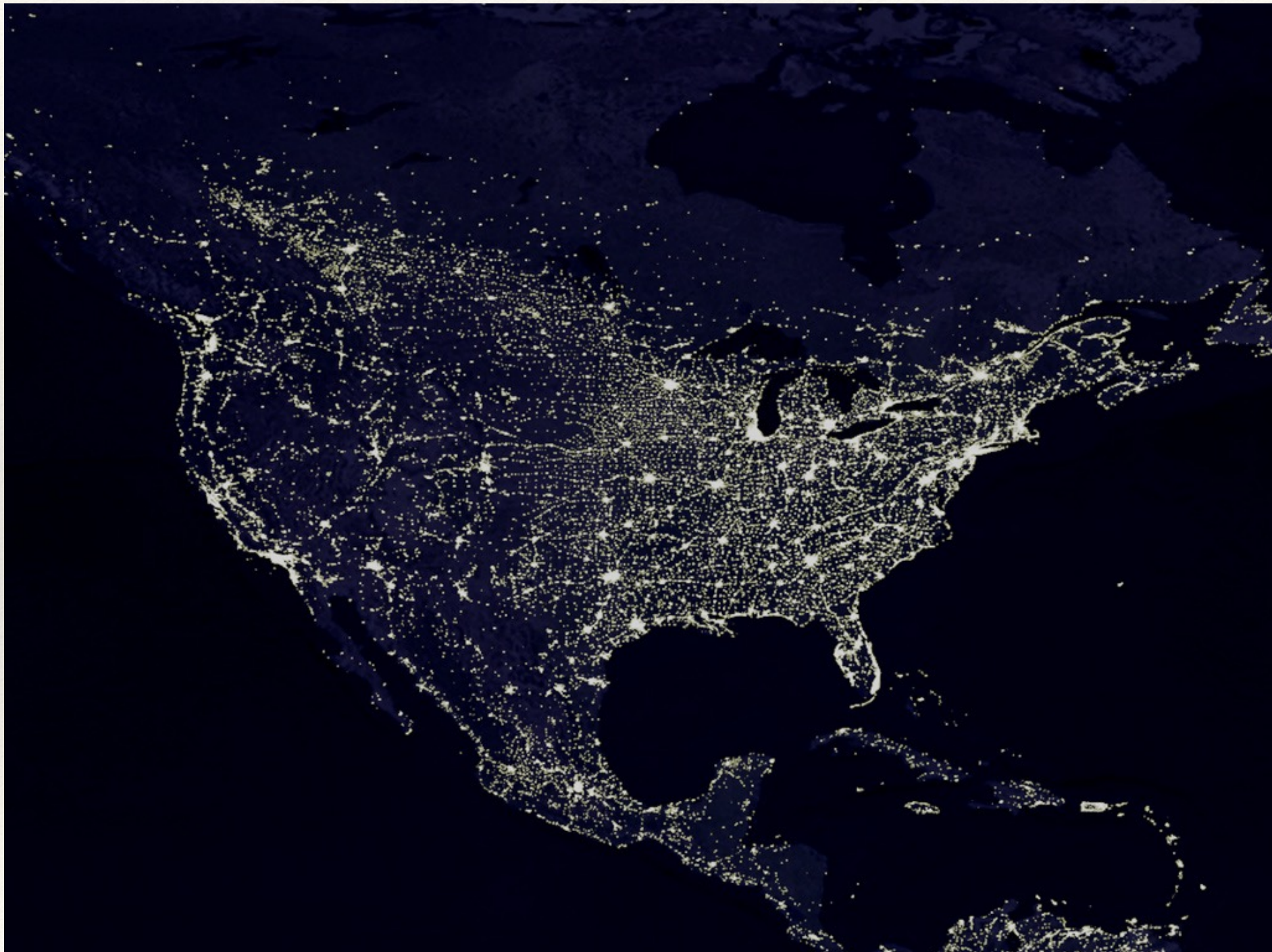
Όσον αφορά την εξειδίκευση, η ευρωπαϊκή ολοκλήρωση είχε πολύ περιορισμένες επιπτώσεις στην κατανομή της οικονομικής δραστηριότητας μεταξύ των εθνών.

Τα περισσότερα ευρωπαϊκά έθνη έχουν γίνει πιο εξειδικευμένα κατά τομέα.

Σε εθνικό επίπεδο, η παραγωγή παρουσιάζει μεγαλύτερη συγκέντρωση στο χώρο.

Η Χωροθέτηση της Οικονομικής Δραστηριότητας στις ΗΠΑ

Μια Νυκτερινή Δορυφορική Εικόνα

Η Χωροθέτηση της Οικονομικής Δραστηριότητας στην Ασία

Μια Νυκτερινή Δορυφορική Εικόνα

Συμπεράσματα

Η διάρθρωση του διεθνούς εμπορίου μπορεί να είναι αποτέλεσμα συγκριτικών πλεονεκτημάτων τα οποία προκύπτουν από εξωτερικές οικονομίες κλίμακας.

Οι οικονομίες κλίμακας δίνουν στις διάφορες χώρες ένα κίνητρο εξειδίκευσης το οποίο ενισχύεται καθώς αυξάνεται η κλίμακα της παραγωγής.

Αυτό συνεπάγεται μεγαλύτερη απόκλιση των παραγωγικών προτύπων μεταξύ των χωρών από ότι προβλέπουν τα ανταγωνιστικά υποδείγματα τα οποία βασίζονται σε φθίνουσες αποδόσεις κλίμακας.

Πολλοί κλάδοι οι οποίοι χαρακτηρίζονται από εξωτερικές οικονομίες κλίμακας τείνουν να συγκεντρώνονται σε συγκεκριμένες χώρες ή γεωγραφικές περιοχές λόγω ιστορικών συγκυριών οι οποίες οδήγησαν στην αρχική τους επέκταση, η οποία παγιωποιήθηκε λόγω των εξωτερικών οικονομιών που δημιουργήθηκαν.

Οι εξωτερικές οικονομίες κλίμακας επίσης εξηγούν την ανάπτυξη των πόλεων, δηλαδή τη συγκέντρωση της οικονομικής δραστηριότητας και του πληθυσμού σε μεγάλα αστικά κέντρα.